

Tilfælde bliver givet Tillægslaan, maa vi ikke glemme, at Hovedformaalet med den Lov, vi her beskæftiger os med, er, at der oprettes nye, gode, smaa Landbrug, og da der jo er Grænser for, hvad Statskassen i disse Tider kan sætte hen til Anvendelse i saa Henseende, saa maa vi gøre os det klart, at jo mere vi anvender til Tillægslaan, jo mindre bliver der tilovers til selve Hovedformaalet, som er Oprettelse af nye Brug. Og for det andet, hvad det angaar, at alle skulde stilles ens, alle have Adgang til at faa Laan helt op til 12 000 Kr., maa jeg dog sige, at jeg tror, det falder sammen med de Overvejelser, som vi netop havde her i det høje Ting i Samlingen 1920—21, da vi drøftede disse Forhold, at der er en stor Forskel mellem de Statshuse, der blev opført før Krigen, og dem, der blev oprettet under Krigen, navnlig efter 1917. Disse Statshuse blev netop oprettet i en Tid, da Omkostningerne var steget meget stærkt — de steg ganske vist senere yderligere — og det Beløb, der var stillet til Raadighed, saaledes langt fra var tilstrækkeligt, og derfor blev de ogsaa gennemgaaende oprettet saaledes, at der var store Mangler ved Bygningerne, ligesom i mange Tilfælde Arealet var for lille. Jeg tror, at de Brug, der blev oprettet under den daværende Regering, i Tiden fra 1917 til 1920, blev oprettet under vanskelige Kaar og ogsaa saaledes, at de i og for sig ikke var fuldt tilfredsstillende, og jeg tror, at disse Brug i særlig Grad trænger til Driftslaan. Derfor mener jeg, det er rigtigt, at de faar Adgang til at komme højere op med den samlede Sum. De bliver sikkert ikke derved begunstiget fremfor de andre, fordi de andre har oprettet deres Brug paa en Tid, da man for de samme Penge kunde faa mere baade af Jord og af Bygninger. Men naturligvis er dette et Spørgsmaal, der bedre egner sig til Forhandling i et Udvalg, og jeg skal gerne deltage i en saadan Forhandling.

Det ærede Medlem kom dernæst ind paa en Omtale af en Nedlægning af Smaabrug i Almindelighed, og da ganske særlig Nedlægning af Statshuse, idet det ærede Medlem gjorde opmærksom paa, at Statshuse jo ingen Sinde maa nedlægges, selv om Statslaanet bliver tilbagebetalt. Det ærede Medlem nævnte i denne Forbindelse, at der siden 1916 var nedlagt 3 000 Husmands-

brug, jeg ved nu ikke, hvor det ærede Medlem faar et saadant Tal fra, han vil sikkert faa meget svært ved at gaa ud i Landet og paa vise disse 3 000 Husmandsbrug, der er nedlagt. Og det ærede Medlem siger, det er sket siden 1916, men jeg maa gøre opmærksom paa, at fra 1916 til 1918 var en saadan Nedlægning i al Almindelighed fuldt ud lovlige, det er først efter 1918, vi har faaet et midlertidigt Forbud mod Nedlægning af saadanne Brug. Det ærede Medlem rejste ogsaa en Kritik af de Dispensationer, som jeg i min Egenskab af Landbrugsminister har givet med Hensyn til Nedlægning af saadanne Brug. Jeg vilde have sat Pris paa, om det ærede Medlem havde fremdraget de bestemte Eksempler, han maa tænke paa, naar han kritiserer disse Dispensationer. Jeg er mig bevidst i dette Forhold at være gaaet frem med den allerstørste Strengthed og ogsaa med en Strengthed, som jeg i og for sig rent personlig ikke altid har været overbevist om var fuldt ud rimelig, men jeg er gaaet frem paa den Maade, at saa længe vi havde denne Lov, skulde den overholdes, naar der ikke var ganske særlige Forhold til Stede — de ganske særlige Forhold, som Loven selv anfører. Jeg vilde derfor have sat Pris paa, om det ærede Medlem havde nævnt de Eksempler, som han maa tænke paa, naar han her i Tinget kritiserer den Maade, hvorpaa jeg har dispenseret fra Lovens Bestemmelser. Det er jo saaledes, at Ministeren overhovedet i intet Tilfælde kan dispensere, uden at det paagældende Kommunalraad anbefaler, og i mangfoldige Tilfælde har jeg ogsaa nægtet Dispensation, selv om Sogneraadet enstemmigt har anbefalet den. Det ærede Medlem henstillede nu til mig, at jeg i Fremtiden skulde kræve en Udskrift af Sogneraadsprotokollen, naar saadanne Erklæringer forelaa. Det vilde jeg dog finde var en ganske unødvendig Ulejlighed at gøre Sogneraadet. Thi naar vi i Ministeriet har en skriftlig Tilkendegivelse fra Sogneraadsformanden om, at der har været en saadan Drøftelse i et Sogneraadsmøde, og at der er Flertal eller maaske Enstemmighed for at udtale sig saadan og saadan, forekommer det mig ikke, at jeg har nogen som helst Berettigelse til at kræve Navnene frem paa de Medlemmer, der eventuelt har taget et Særstandpunkt. Jeg tror heller